

DECIZIE

08 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul

Galina Stratulat

Judecători

Dumitru Mardari, Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de Inspectoratul Fiscal de Stat municipiul Chișinău, Direcția Administrare Fiscală Botanică,

în pricina la cererea introductivă depusă de Inspectoratul Fiscal de Stat municipiul Chișinău, Direcția Administrare Fiscală Botanică cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de societatea cu răspundere limitată „Carton Trade”,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2016, prin care s-a respins contestația depusă de Inspectoratul Fiscal de Stat municipiul Chișinău, Direcția Administrare Fiscală Botanică împotriva tabelului definitiv al creanțelor societății cu răspundere limitată „Carton Trade”,

c o n s t a t ă :

La 15 aprilie 2016 Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanică a depus cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de SRL „Carton Trade” (f.d. 3-4).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 aprilie 2016 s-a admis spre examinare cererea introductivă depusă de Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanică cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de SRL „Carton Trade”, s-a instituit perioada de observație și s-a desemnat în calitate de administrator provizoriu ÎI „Bulgaru Igor”. S-au aplicat măsuri de asigurare, cu stabilirea datei ședinței de examinare a cererii introductive pentru 29 iunie 2016, ora 10:00.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2016 s-a constatat insolabilitatea debitorului cu intentarea procedurii de insolabilitate. S-a desemnat în calitate de administrator al insolabilității ÎI „Bulgaru Igor”. S-a stabilit ședința de validare a creanțelor pentru 21 septembrie 2016, ora 10:00.

La 15 august 2016 Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanică a depus cerere de validare a creanței în mărime de 9 143 062,54 lei, dintre care suma de 4 455 870,97 lei la rangul II și suma de 4 687 191,57 lei la rangul VI.

În motivarea cererii de validare a creanței Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanică a indicat că SRL „Carton Trade” nu și-a onorat obligațiile fiscale față de bugetul de stat, plățile de bază constituind suma de 4 455 870,97 lei, iar suma de 4 687 191,57 lei constituind majorări de întârziere și amenzi.

La 13 octombrie 2016 Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanica a înaintat instanței de insolvență contestație împotriva tabelului definitiv, în partea neincluserii în tabel spre validare a creanțelor în sumă de 9 143 062,54 lei, dintre care suma de 4 455 870,97 lei plăți de bază, suma de 4 687 191,57 lei majorări de întârziere și amenzi.

În motivarea contestației Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanica a indicat că, prin decizia Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău nr. 602/p/2 din 09 aprilie 2015 pe marginea controlului fiscal au fost calculate obligații fiscale suplimentare la buget, decizie constată de SRL „Carton Trade” la 11 mai 2015.

Prin decizia Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău nr. 143 din 04 iunie 2015 pe marginea contestației SRL „Carton Trade” din 11 mai 2015 a fost dispusă efectuarea unui control suplimentar. Astfel, în baza deciziei privind inițierea controlului fiscal nr. 20258 din 02 septembrie 2015 a fost efectuat controlul fiscal repetat prin metoda de verificare totală a SRL „Carton Trade”, pentru perioada de activitate 19 septembrie 2011 – 31 iulie 2015.

În urma controlului fiscal repetat la SRL „Carton Trade” s-a întocmit actul de control nr. 5-672674 din 04 septembrie 2015, în care au fost consemnate rezultatele controlului. Un exemplar al actului fiind expediat prin intermediul oficiului poștal SRL „Carton Trade”, fiind înștiințat, totodată despre faptul că examinarea cazului v-a avea loc la 21 septembrie 2015, ora 14:00.

La 21 septembrie 2015 s-au examinat materialele controlului repetat reflectate în actul nr. 5-672674 din 04 septembrie 2015 și emisă decizia nr. 2047A/p/2 din 21 septembrie 2015 asupra cazului de încălcare a legislației fiscale comisă de SRL „Carton Trade”. Conform deciziei nominalizate au fost micșorate sumele calculate prin decizia Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău nr. 602/p/2 din 09 aprilie 2015 și calculate alte sume care au fost reflectate în contul curent generalizat al contribuabilului după 30 de zile de la emiterea deciziei nr. 2047A/p/2 din 21 septembrie 2015.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2016 s-a respins contestația Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanica împotriva tabelului definitiv al creanțelor SRL „Carton Trade” în partea neincluserii în tabelul definitiv al creanțelor Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanica.

La 30 decembrie 2016 și 30 ianuarie 2017, Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanica a declarat recurs, și respectiv recurs motivat împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2016 solicitând admiterea acestuia cu casarea încheierii și pronunțarea unei noi hotărâri.

În motivarea cererii de recurs Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanica a indicat că nu este de acord cu încheierea contestată, o consideră ilegală și neîntemeiată, deoarece nu au fost elucidate pe deplin circumstanțe importante pentru soluționarea obiectivă a litigiului, drept urmare fiind aplicate eronat normele de drept material la soluționarea litigiului dat.

Susține recurentul că, instanța de insolvență a aplicat eronat prevederile art. 144, alin. (4) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

În conformitate cu art. 425 al CPC RM, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Iar, conform art. 8 alin. (1) din Legea insolvențabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvențabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat la 30 decembrie 2016, împotriva încheierii instanței de insolvențabilitate din 15 decembrie 2016, ca depus în termen.

Conform art. 8 alin. (3) Legea insolvențabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, recursul va fi judecat în termen de 60 de zile de la înregistrarea dosarului în instanța de recurs, în modul prevăzut de Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de recurs a Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanica întemeiată și care urmează a fi admisă din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Astfel, materialele cauzei denotă că, la 15 aprilie 2016 Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanica a depus cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolvențabilitate față de SRL „Carton Trade”.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 aprilie 2016 s-a admis spre examinare cererea introductivă depusă de Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanica cu privire la intentarea procesului de insolvențabilitate față de SRL „Carton Trade”, s-a instituit perioada de observație și s-a desemnat în calitate de administrator provizoriu ÎI „Bulgaru Igor”. S-au aplicat măsuri de asigurare, cu stabilirea datei ședinței de examinare a cererii introductive pentru 29 iunie 2016, ora 10:00.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2016 s-a constatat insolvențabilitatea debitorului cu intentarea procedurii de insolvențabilitate. S-a desemnat în calitate de administrator al insolvențabilității ÎI „Bulgaru Igor”. S-a stabilit ședința de validare a creanțelor pentru 21 septembrie 2016, ora 10:00.

La 15 august 2016 Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanica a depus cerere de validare a creanței în mărime de 9 143 062,54 lei, dintre care suma de 4 455 870,97 lei la rangul II și suma de 4 687 191,57 lei la rangul VI.

La 13 octombrie 2016 Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanica a înaintat instanței de insolvențabilitate contestație împotriva tabelului definitiv, în partea neincluserii în tabel spre validare a creanțelor în sumă de 9 143

062,54 lei, dintre care suma de 4 455 870,97 lei plăți de bază, suma de 4 687 191,57 lei majorări de întârziere și amenzi.

Fiind investită cu examinarea contestației, instanța de insolabilitate a Curții de Apel Chișinău prin încheierea din 15 decembrie 2016 a respins contestația Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanica împotriva tabelului definitiv al creanțelor SRL „Carton Trade” în partea neincluserii în tabelul definitiv al creanțelor Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanica în sumă de 9 143 062,54 lei.

În susținerea soluției date, instanța de insolabilitate a reținut potrivit materialelor cauzei că, Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanica își întemeiază existența creanțelor în baza deciziei nr. 2047A/p/2 din 21 septembrie 2015, care, însă a fost contestată în instanța de judecată, fapt recunoscut și de către reprezentantul Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanica.

În conformitate cu prevederile art. 140 alin. (1) al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, dacă are o creanță față de debitor născută anterior datei deschiderii procedurii, creditorul înaintează în scris creanța, indiferent de tipul ei, printr-o cerere de admitere a creanțelor adresată instanței de judecată care examinează cauza de insolabilitate a debitorului. Cererile de admitere a creanțelor se consemnează într-un registru, care se păstrează în instanță.

Conform art. 141 alin. (3) al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, la cerere se anexează documentele justificative din care izvorăsc creanțele și actele de constituire de garanții.

Potrivit art. 144, alin. (1) al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, debitorul și creditorii pot să formuleze contestații cu privire la creanțele și la drepturile de preferință neadmise sau trecute integral sau parțial de administratorul insolabilității/lichidator în tabelul definitiv.

Iar, conform art. 144 alin. (4) al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, dacă la examinarea contestației se constată existența unui litigiu de drept, instanța de insolabilitate admite contestația printr-o încheiere motivată, care poate fi atacată cu recurs de către creditorul a cărui creanță nu a fost validată. În acest caz, creanța se radiază din tabel, iar creditorul a cărui creanță nu a fost validată este în drept să intenteze proces separat de confirmare a creanței sau de preluare a procesului pendinte. Creanțele față de care au fost admise contestațiile se iau în calcul la elaborarea planului de distribuire intermediară prin rezervarea lor din masa debitoare, în condițiile stabilite la art. 152.

Prin prisma normelor precitate, Colegiul consideră că instanța de insolabilitate just a constat, în speță, că existența unui litigiu de drept la examinarea contestației, însă prematur a respins contestația înaintată.

Mai mult ca atât, instanța de recurs constată că, Curtea de Apel Chișinău a emis încheierea din 15 decembrie 2016, fără a indica motivele care au determinat concluziile instanței, contrar prevederilor art. 270, alin. (1), lit. e) CPC, care prevede că, în încheierea judecătorească se indică motivele care au determinat concluziile instanței și legea guvernantă.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu

motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Această dispoziție legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiției, de a întări încrederea justițiabililor în hotărârile judecătorești și de a da posibilitatea instanțelor superioare să-și exercite controlul judecătoresc.

Instanța de recurs constată că instanța de insolabilitate a judecat pricina superficial, fără lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, în coroborare cu normele de drept material aplicabile cazului.

De asemenea instanța de insolabilitate urma să se expună asupra argumentelor expuse de reprezentantul Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanica prin care a invocat asupra faptului că, creanțele bugetare nu se supun procedurii de verificare, prin prisma art. 142 alin. (2) al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, precum și asupra argumentului că la momentul înaintării cererii de validare a creanțelor, Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Botanica era în drept de a întreprinde acțiuni de executare silită.

Or, conform art. 252 Cod fiscal, persoana vizată în decizia asupra cazului de încălcare fiscală urmează să o execute în termen de 30 de zile din data pronunțării. Pentru această perioadă nu se suspendă calcularea majorării de întârziere. În caz de contestare, executarea deciziei asupra cazului de încălcare fiscală nu se suspendă dacă autoritatea care examinează contestația nu dispune altfel. După expirarea termenului de 30 de zile, dacă nu a fost executată benevol sau nu a fost constituit gajul legal, decizia asupra cazului de încălcare fiscală este executată silit, în modul prevăzut de prezentul cod, de către organul fiscal unde persoana vizată se află la evidență sau asistență.

Totodată, Colegiul reține că, administratorul SRL „Carton Trade” în cadrul examinării cauzei a prezentat în calitate de probă cererea de chemare în judecată adresată Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău care nu este datată, mai mult din conținutul acesteia nu se denotă depunerea în instanță, și la materialele cauzei nu se regăsește dovada admiterii sau respingerii solicitării de suspendare a executării deciziei IFS mun. Chișinău nr. 2047A/p/2 din 21 septembrie 2015.

Astfel, se constată că instanța de insolabilitate nu a verificat circumstanțele supra indicate, totodată nu a verificat în ansamblu toate argumentele și circumstanțele cauzei, care, însă necesita a fi stabilite întru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru soluționarea prezentului litigiu.

În aceste condiții este evident că instanța examinând pricina nu a calificat corect din punct de vedere juridic acțiunea cu care a fost investită și nu s-a pronunțat asupra tuturor aspectelor juridice, nu a stabilit cu certitudine momentele importante întru soluționarea justă a litigiului, situație care duce la imposibilitatea instanței de recurs să exercite controlul judiciar asupra soluției date și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege, fapt ce impune casarea acesteia.

Prin emiterea unei hotărâri superficiale, recurentului i se lezează dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, prerogativă care prezumă dreptul la o hotărâre motivată, instanța judecătorească fiind obligată a se expune asupra tuturor pretențiilor invocate de către acesta.

Or, principiul procesului echitabil reclamă ca hotărârea să fie motivată, justițiabilul având posibilitate să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevede o cale de atac împotriva acestei hotărâri, lipsa motivării unei decizii judiciare punând în pericol dreptul la un proces echitabil (Kaufman contra Belgiei, 1986).

Prin urmare, instanțele judecătorești sunt obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre.

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6 par. 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale (Hiro Balani contra Spaniei, 1994).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa încheierea instanței de insolvabilitate și de a restitui pricina spre rejudecare în instanța de insolvabilitate.

La rejudecarea pricinii, instanța de insolvabilitate urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând pricina să emită o hotărâre legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Inspectoratul Fiscal de Stat municipiul Chișinău, Direcția Administrare Fiscală Botanică.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2016, în pricina la cererea introductivă depusă de Inspectoratul Fiscal de Stat municipiul Chișinău, Direcția Administrare Fiscală Botanică cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de societatea cu răspundere limitată „Carton Trade”, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Galina Stratulat

judecători

Dumitru Mardari

Tamara Chișca-Doneva